

WYMAGANIA EDUKACYJNE Z JEZYKA POLSKIEGO W KL. VI

Lp.	Sprawność	Wymagania				
		ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
		Uczeń:				
I.	Kształcenie literackie i kulturowe	<p>wypowiada się na temat świata przedstawionego utworu</p> <p>dostrzega obrazy poetyckie w utworach o nieskomplikowanej strukturze semantycznej, zna pojęcie <i>fikcja literacka</i></p> <p>wymienia realistyczne i fantastyczne elementy świata przedstawionego</p> <p>rozpoznaje czytany utwór jako baśń, legendę, bajki, hymn, przypowieść, mit, opowiadanie, nowelę, powieść detektywistyczną, historyczną, obyczajową, podróżniczą, przygodową, sensacyjną, fantasy</p> <p>zna pojęcia: <i>epitet, porównanie, przenośnia, wyraz dźwiękonaśladowczy, zdrobnienie, zgrubienie, uosobienie, ożywienie, apostrofa, anafora,</i></p>	<p>omawia wybrane elementy świata przedstawionego utworu, wypowiada się na temat obrazów poetyckich w wierszach, odróżnia fikcję literacką od rzeczywistości</p> <p>omawia realistyczne i fantastyczne elementy świata przedstawionego</p> <p>zna pojęcia: <i>literatura fantasy, popularnonaukowa</i></p> <p>wskazuje cechy gatunkowe baśni, legendy, bajki, hymnu, przypowieści, mitu, opowiadania, noweli, powieści detektywistycznej, historycznej, obyczajowej, podróżniczej, przygodowej, sensacyjnej, fantasy</p> <p>rozpoznaje w tekście niektóre <i>epitety, porównania, przenośnie, wyrazy dźwiękonaśladowcze,</i></p>	<p>porównuje wybrane elementy świata przedstawionego w różnych utworach epickich</p> <p>analizuje i interpretuje obrazy poetyckie w czytanych utworach</p> <p><i>odróżnia fikcję filmową od rzeczywistości</i></p> <p>wyjaśnia znaczenie elementów realistycznych w epice</p> <p>wypowiada się na temat fantastyki w utworach fantastyczno-naukowych i fantasy</p> <p>wymienia cechy charakterystyczne różnych gatunków literackich</p> <p>omawia różnice między różnymi odmianami gatunkowymi powieści i opowiadania</p> <p>wskazuje w tekście literackim <i>epitety, porównania, przenośnie, wyrazy dźwiękonaśladowcze,</i></p>	<p>funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę na temat świata przedstawionego podczas analizy różnorodnych tekstów literackich</p> <p>analizuje rolę środków językowych w tworzeniu obrazów poetyckich</p> <p>określa rolę autora tekstu w kreowaniu fikcji literackiej</p> <p>określa funkcję elementów fantastycznych w utworach współczesnych</p> <p>wskazuje różnice między elementami świata przedstawionego utworu fantastyczno-naukowego i fantasy</p> <p>funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę o cechach gatunkowych i odmianach gatunkowych utworów w ich analizie i interpretacji</p> <p>objaśnia funkcje środków stylistycznych w czytanych</p>	<p>interpretuje teksty poetyckie na poziomie metaforycznym</p> <p>podczas analizy utworów odwołuje się do różnych kontekstów literackich i kulturowych</p> <p>rozpoznaje literackie gry z konwencją</p> <p>dostrzega symboliczne treści w utworach literackich i plastycznych, stawia pytania problemowe w odniesieniu do odbieranych tekstów</p> <p>dostrzega i objaśnia związki między warstwą językową, brzmieniową a semantyczną utworów poetyckich</p> <p>w sposób przemyślany</p>

		<p><i>pytanie retoryczne, powtórzenie</i> i wyszukuje niektóre z wymienionych środków w tekście literackim</p> <p>wskazuje tytuł, podtytuł, motto, puentę utworu, wskazuje punkt kulminacyjny w opowiadaniu</p> <p>rozpoznaje wers, strofę i refren, wskazuje rymy w wierszu, zna pojęcie <i>rytm</i></p> <p>wyodrębnia wydarzenia fabuły i ustala ich kolejność, zna pojęcia: <i>dialog, monolog</i></p> <p>wyszukuje wypowiedzi bohaterów tekstu</p> <p>zna pojęcia: <i>podmiot liryczny, narrator, bohater</i></p> <p>zna pojęcia: <i>narracja pierwszoosobowa i narracja trzecioosobowa</i></p> <p>odróżnia narratora pierwszoosobowego od narratora trzecioosobowego</p> <p>wskazuje w tekście bohatera głównego, pierwszoplanowego, drugoplanowego, tytułowego, epizodycznego</p> <p>określa tematykę utworu</p> <p>zna pojęcia: <i>wątek główny, wątek poboczny</i></p>	<p><i>zdrobnienia, zgrubienia, uosobienia, ożywienia, apostrofy, anafory, pytania retoryczne, powtórzenia</i> i próbuje określić ich funkcję</p> <p>nadaje tytuły, śródtytuły wybranym częściom utworu</p> <p>wyjaśnia funkcję tytułu i punktu kulminacyjnego</p> <p>odróżnia wiersz rymowy od wiersza bez rymów</p> <p>wskazuje rymy, rozpoznaje wiersz ciągły i stroficzny</p> <p>omawia wydarzenia fabuły, używa pojęć <i>fabuła, wątek i akcja</i></p> <p>objaśnia znaczenia pojęć: <i>dialog, monolog</i></p> <p>odróżnia dialog od monologu</p> <p>omawia cechy bohatera, narratora, podmiotu lirycznego</p> <p>określa różne typy narracji w tekście</p> <p>określa cechy bohaterów różnych typów, objaśnia, czym cechuje się bohater historyczny, omawia tematykę utworu</p> <p>objaśnia pojęcia: <i>wątek główny, wątek poboczny</i></p> <p>opisuje wrażenia towarzyszące odbiorowi tekstów literackich</p> <p>rozumie proste przenośne znaczenia w tekstach</p> <p>rozpoznaje elementy ukrytej treści przypowieści</p> <p>określa doświadczenia i sytuację</p>	<p><i>dowcze, zdrobnienia, zgrubienia, uosobienia, ożywienia, apostrofy, anafory, pytania retoryczne, powtórzenia</i></p> <p>i z pomocą nauczyciela określa ich funkcję</p> <p>dostrzega funkcję podtytułu, motto, puenty jako elementu konstrukcyjnego utworu</p> <p>przedstawia prosty schemat rozwoju akcji</p> <p>określa wers, zwrotkę, refren, rymy, liczbę sylab w wersie jako elementy rytmizujące wypowiedź</p> <p>zna pojęcia <i>rymy męskie i żeńskie</i> oraz <i>rymy dokładne i niedokładne</i></p> <p>nazywa rodzaj wiersza</p> <p>analizuje przebieg zdarzeń w ujęciu przyczynowo-skutkowym</p> <p>rozpoznaje retrospekcję</p> <p>porównuje wypowiedzi bohaterów i narratora</p> <p>wskazuje w tekście dialogi i monologi</p> <p>określa motywy działania bohatera</p> <p>określa stosunek narratora do wybranych elementów świata przedstawionego utworu</p> <p>określa podmiot liryczny</p>	<p>utworach literackich</p> <p>analizuje wpływ tytułu, podtytułu, motto, puenty na interpretacji tekstu</p> <p>omawia konstrukcję utworu literackiego</p> <p>używa funkcjonalnie pojęć wiersz <i>rymowy, bezrymowy, biały, ciągły, stroficzny</i> oraz <i>rymy</i> i <i>rytm</i> podczas analizy wiersza</p> <p>omawia układ rymów w wierszu</p> <p>stosuje bogate słownictwo określające następstwo zdarzeń</p> <p>określa funkcję retrospekcji</p> <p>omawia sposób zapisu dialogu w tekście</p> <p>określa funkcję monologu, charakteryzuje bohatera, podmiot liryczny i narratora w czytanych utworach</p> <p>wykorzystuje funkcjonalnie wiedzę o różnych typach narracji w analizie tekstu</p> <p>posługuje się argumentami, wyrażając swój stosunek do bohaterów</p> <p>omawia problematykę utworu</p> <p>wskazuje i nazywa różne wątki w utworze</p> <p>opisuje emocje towarzyszące odbiorowi różnych tekstów kultury</p> <p>funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę do objaśnienia</p>	<p>komentuje zachowania bohaterów, uwzględniając przy tym motywy ich działania oraz kontekst sytuacyjny</p> <p>kreatywnie wykorzystuje posiadaną wiedzę i umiejętności w sytuacjach problemowych dotyczących odbioru tekstów kultury</p> <p>wyraża opinie na temat tekstów literackich i innych tekstów kultury, trafnie dobierając argumenty na poparcie swojego stanowiska</p> <p>w wypowiedziach stara się posługiwać terminologią związaną z analizą i interpretacją utworów literackich</p> <p>prezentuje szerokie kompetencje w odbiorze różnych tekstów kultury, dokonując twórczego odbioru</p> <p>adaptacji teatralnych, filmowych czy radiowych</p>
--	--	--	--	--	--	---

		<p>nazywa swoje reakcje czytelnicze</p> <p>odbiera teksty literackie na poziomie dosłownym</p> <p>przedstawia dosłowną treść przypowieści</p> <p>wypowiada się na temat sytuacji bohaterów literackich filmowych</p> <p>wypowiada się na temat utworu i jego znaczeń</p> <p>podejmuje próbę interpretacji tekstów kultury</p> <p>wypowiada się na temat postaci literackiej, nazywa pozytywne i negatywne cechy bohatera</p> <p>posługuje się pojęciami dotyczącymi wartości (np. <i>dobro</i> – <i>zło</i>, <i>przyjaźń</i> – <i>wrogość</i>, <i>prawda</i> – <i>kłamstwo</i>, <i>pokój</i> – <i>wojna</i>)</p> <p>w odniesieniu do treści omawianych utworów</p> <p>rozpoznaje tekst literacki</p> <p>rozpoznaje tekst informacyjny i reklamowy</p> <p>wyszukuje w tekście informacje wyrażone wprost</p> <p>określa temat tekstu</p> <p>używa pojęcia <i>moral</i> w odniesieniu do bajki</p> <p>objaśnia pojęcie, <i>wstęp</i>, <i>rozwińcie</i>, <i>zakończenie</i>,</p>	<p>bohaterów literackich oraz filmowych</p> <p>przedstawia własne rozumienie utworu</p> <p>wykorzystuje w interpretacji tekstów kultury własne doświadczenia</p> <p>wyraża opinie na temat bohaterów i zdarzeń</p> <p>rozdziela pozytywne i negatywne zachowania bohaterów literackich</p> <p>rozpoznaje tekst informacyjny, publicystyczny i reklamowy</p> <p>wymienia cechy artykułu prasowego</p> <p>odczytuje informacje wyrażone wprost</p> <p>wyciąga wnioski z tekstu</p> <p>wskazuje morał bajek</p> <p>wyodrębnia w tekście części kompozycyjne i dostrzega relacje między nimi</p> <p>porządkuje informacje z tekstu</p> <p>wskazuje opinie w wypowiedziach bohaterów</p> <p>wskazuje charakterystyczne cechy komiksu</p> <p>rozpoznaje różne teksty kultury</p> <p>wskazuje środki artystycznego wyrazu charakterystyczne dla literatury, filmu, teatru</p> <p>posługuje się terminami związanymi z teatrem</p> <p>zna pojęcie <i>znaki teatru</i></p> <p>wie, jak zbudowany jest scenariusz teatralny i</p>	<p>objaśnia funkcję różnych typów narracji w tekście</p> <p>prezentuje swój pogląd na temat bohaterów</p> <p>określa problematykę utworu</p> <p>wskazuje wątek główny i wątki poboczne</p> <p>używa funkcjonalnie pojęć: <i>wątek główny</i>, <i>wątek poboczny</i></p> <p>opisuje wrażenia towarzyszące odbiorowi różnych tekstów kultury</p> <p>odczytuje przenośne sensy prostych utworów</p> <p>przedstawia ukrytą treść przypowieści</p> <p>zestawia sytuację bohaterów literackich z własnymi doświadczeniami</p> <p>uzasadnia swoje rozumienie utworu, wykorzystuje w interpretacji tekstów znajomość innych utworów literackich</p> <p>ocenia bohatera literackiego</p> <p>komentuje sytuację</p> <p>nazywa wartości ukazane w utworze</p> <p>ustala hierarchię wartości bohatera</p> <p>odróżnia tekst literacki od informacyjnego</p> <p>odróżnia tekst prasowy od literackiego</p> <p>wskazuje cechy tekstu reklamowego</p> <p>dostrzega w tekście treści wyrażone wprost i pośrednio</p> <p>określa główną myśl tekstu</p> <p>odczytuje morał bajek</p>	<p>przenośnych znaczeń tekstów kultury</p> <p>objaśnia sens przypowieści</p> <p>komentuje sytuację bohaterów literackich w odniesieniu do doświadczeń współczesnych nastolatków</p> <p>funkcjonalnie używa różnych środków językowych do uzasadnienia swojego rozumienia utworu</p> <p>wykorzystuje w interpretacji tekstów wiedzę o różnych tekstach kultury i różnorodne konteksty</p> <p>posługuje się argumentami, wyrażając swój stosunek do bohaterów i sytuacji</p> <p>odczytuje wartości i antywartości wpisane w teksty kultury</p> <p>używa nazw wartości w rozmowie o utworze i motywach działania bohaterów</p> <p>określa funkcje tekstu literackiego, informacyjnego, prasowego, reklamowego</p> <p>odczytuje treści wyrażone wprost i pośrednio</p> <p>analizuje i interpretuje główną myśl tekstu</p> <p>formułuje samodzielnie przesłanie i morał utworu</p> <p>omawia relacje między poszczególnymi częściami wypowiedzi, hierarchizuje informacje</p> <p>objaśnia subiektywny charakter</p>	
--	--	---	---	---	--	--

		<p><i>akapit</i></p> <p>wydobywa z tekstu wskazane informacje</p> <p>wskazuje określenia opisujące i oceniające</p> <p>rozpoznaje czytany utwór jako komiks</p> <p>odróżnia dzieło literackie od filmu i spektaklu teatralnego</p> <p>odróżnia film od programu informacyjnego</p> <p>posługuje się terminami: <i>gra aktorska, reżyseria, dekoracja, charakteryzacja, kostium, rekwizyty, muzyka</i> w kontekście widowiska teatralnego</p> <p>posługuje się pojęciami związanymi z filmem i widowiskiem telewizyjnym: <i>scenariusz, reżyseria, ujęcie, gra aktorska, muzyka</i></p> <p>zna pojęcie adaptacja <i>utworu literackiego</i></p> <p>wypowiada się na temat treści tekstów kultury</p> <p>dokonuje odczytania tekstów przez przekład</p> <p>intersemiotyczny, posługując się konwencją realistyczną (np. ilustracja)</p> <p>bierze udział w scenkach teatralnych przygotowanych na podstawie tekstów literackich z uwagą odbiera filmy, koncerty,</p>	<p>filmowy</p> <p>rozpoznaje wybrane gatunki filmowe</p> <p>zna pojęcie <i>film kultowy</i></p> <p>objasnia pojęcie <i>adaptacja utworu</i> w odniesieniu do wybranych dzieł filmowych i teatralnych</p> <p>porównuje treści tekstów kultury z rzeczywistością znaną mu z własnego doświadczenia</p> <p>dokonuje odczytania tekstów przez przekład intersemiotyczny, posługując się bardziej złożoną konwencją realistyczną (np. komiks)</p> <p>bierze udział w przygotowaniu scenek teatralnych na podstawie tekstów literackich</p> <p>świadomie odbiera filmy, koncerty, spektakle teatralne, słuchowiska, programy radiowe i telewizyjne, zwłaszcza adresowane do dzieci i młodzieży</p>	<p>określa funkcję wstępu, rozwinięcia, zakończenia, akapitu</p> <p>odróżnia informacje ważne od drugorzędnych</p> <p>odróżnia informacje o faktach od opinii</p> <p>funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę o budowie komiksu do jego odbioru i interpretacji</p> <p>nazywa tworzywo przekazów audiowizualnych (ruchome obrazy, dźwięk)</p> <p>wyodrębnia różne elementy składające się na widowisko teatralne, określa funkcje wybranych znaków teatralnych</p> <p>posługuje się ze zrozumieniem terminami związanymi ze sztuką filmową</p> <p>rozpoznaje wybrane gatunki filmowe</p> <p>wyjaśnia pojęcie <i>film kultowy</i></p> <p>wskazuje różnice między tekstem literackim a jego adaptacją filmową</p> <p>komentuje treści tekstów kultury w odniesieniu do własnego doświadczenia</p> <p>dokonuje odczytania tekstów przez przekład intersemiotyczny, posługując się konwencją symboliczną (np. plakat, kolaż)</p> <p>odgrywa znaczące role w scenkach teatralnych przygotowanych na podstawie tekstów literackich</p>	<p>opinii</p> <p>charakteryzuje komiks jako swoisty tekst kultury</p> <p>porównuje komiks z tekstem literackim</p> <p>objasnia swoistość tekstów kultury przynależnych do literatury, teatru, filmu, muzyki, sztuk plastycznych i audiowizualnych</p> <p>rozpoznaje środki wyrazu teatralnego i określa ich funkcje</p> <p>określa właściwości i funkcje różnych elementów dzieła filmowego</p> <p>określa wybrane cechy gatunkowe filmu</p> <p>wskazuje różnice pomiędzy tekstem literackim a jego adaptacją sceniczną i radiową</p> <p>odbiera tekst kultury jako źródło wzbogacania własnych doświadczeń</p> <p>dokonuje odczytania tekstów przez przekład intersemiotyczny, posługując się konwencją abstrakcyjną (w połączeniu z muzyką)</p> <p>przygotowuje teatralne realizacje scenek na podstawie tekstów literackich</p> <p>aktywnie odbiera i interpretuje filmy, koncerty, spektakle teatralne, słuchowiska, programy radiowe i telewizyjne, zwłaszcza adresowane do dzieci i młodzieży, czyniąc</p>	
--	--	--	--	---	--	--

		<p>spektakle teatralne, słuchowiska, programy radiowe</p> <p>i telewizyjne, zwłaszcza adresowane do dzieci i młodzieży</p>		<p>wykorzystuje wiedzę na temat tekstów kultury, odbierając filmy, koncerty, spektakle teatralne, słuchowiska, programy radiowe i telewizyjne, zwłaszcza adresowane do dzieci i młodzieży</p>	<p>je źródłem swoich działań twórczych</p>	
II	Kształcenie językowe	<p>rozpoznaje w wypowiedziach części mowy: rzeczowniki, czasowniki, przymiotniki, przysłówki, liczebniki, zaimki, przyimki, spójniki</p> <p>rozpoznaje odmienne i nieodmienne części mowy, rozpoznaje bezokoliczniki formy osobowe czasownika</p> <p>rozpoznaje w tekście formy przypadków, liczby, osoby, czasu, rodzaju gramatycznego</p> <p>odpowiednio: rzeczownika, czasownika, przymiotnika i liczebnika</p> <p>wyszukuje i wskazuje w tekście czasowniki w stronie czynnej i w stronie biernej</p> <p>stara się przestrzegać poprawności gramatycznej wyrazów odmiennych</p> <p>używa przymiotników i przysłówków we właściwych kontekstach</p> <p>stopniuje przymiotniki i przysłówki</p>	<p>rozpoznaje w tekście wykrzykniki i partykuły</p> <p>nazywa nieodmienne części mowy</p> <p>dostrzega rolę czasownika w wypowiedzi</p> <p>rozpoznaje czasowniki dokonane i niedokonane</p> <p>rozpoznaje nieosobowe formy czasownika</p> <p>rozpoznaje w tekście formy przypadków, liczby, rodzaju gramatycznego zaimka</p> <p>przekształca konstrukcję strony czynnej i biernej czasownika i odwrotnie</p> <p>przestrzega poprawności gramatycznej wyrazów odmiennych, tworząc wypowiedzi o nieskomplikowanej strukturze językowej</p> <p>rozumie rolę przymiotników i przysłówków w opisie świata</p> <p>poprawnie stopniuje przymiotniki i przysłówki</p> <p>rozpoznaje w zdaniu podmiot, orzeczenie, przydawkę, dopełnienie i okolicznik</p> <p>rozumie znaczenie wyrazów poza zdaniem: wykrzyknika i partykuły</p> <p>objaśnia pojęcia <i>związek zgody</i>,</p>	<p>wskazuje różnice między różnymi częściami mowy</p> <p>odróżnia części mowy odmienne od nieodmiennych</p> <p>rozumie funkcję nieosobowych form czasownika</p> <p>rozpoznaje konstrukcje z zaimkiem zwrotnym <i>się</i></p> <p>oddziela temat fleksyjny od końcówki</p> <p>poprawnie i celowo stosuje formy strony czynnej i biernej czasownika</p> <p>stosuje poprawne typowe formy gramatyczne wyrazów odmiennych</p> <p>uwzględnia w wypowiedziach różne natężenie cech i właściwości</p> <p>używa stopnia wyższego i najwyższego przymiotników i przysłówków</p> <p>określa funkcje składniowe wyrazów w zdaniu</p> <p>poprawnie stosuje w wypowiedziach wyrazy poza zdaniem: wykrzyknik i partykułę</p> <p>używa ze zrozumieniem pojęć <i>związek zgody</i>, <i>rzędu</i>, <i>przynależności</i></p>	<p>określa funkcje różnych części mowy w tekście</p> <p>wykorzystuje wiedzę o osobowych i nieosobowych formach czasownika w wypowiedziach</p> <p>funkcjonalnie używa konstrukcji z zaimkiem zwrotnym <i>się</i></p> <p>określa funkcje różnych form gramatycznych odmiennych części mowy w wypowiedzeniu</p> <p>używa form strony biernej i czynnej czasownika dla uzyskania jednoznaczności treści wypowiedzi</p> <p>stosuje poprawne trudne i nietypowe formy gramatyczne wyrazów odmiennych</p> <p>używa we właściwych kontekstach przymiotników i przysłówków o różnych natężeniach cechy</p> <p>wyjaśnia funkcji orzeczenia, podmiotu, przydawki, dopełnienia i okolicznika w zdaniu</p> <p>określa funkcji wyrazów poza zdaniem</p> <p>używa funkcjonalnie nazw wszystkich typów związków wyrazowych podczas analizy składniowej zdań</p>	<p>świadomie i funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę i umiejętności językowe w zakresie słownictwa, składni, fleksji i fonetyki</p> <p>swobodnie stosuje wiedzę na temat budowy wypowiedzi i budowy tekstu wypowiedziach ustnych i pisemnych</p> <p>funkcjonalnie wykorzystuje werbalne i pozawerbalne środki wyrazu</p> <p>swobodnie wykorzystuje wiedzę o języku jako narzędzie skutecznej komunikacji</p> <p>przedstawia oryginalne rozwiązania ułatwiające naukę gramatyki i ortografii</p> <p>przestrzega zasad poprawności językowej oraz zasad etykiety językowej w każdej sytuacji</p>

		<p>zna pojęcia <i>podmiot, orzeczenie, przydawka, dopełnienie, okolicznik</i></p> <p>rozpoznaje wyrazy poza zdaniem: wykrzyknik i partykułę</p> <p>wskazuje wyrazy nadrzędne i podrzędne w związkach wyrazowych</p> <p>nazywa niektóre typy związków wyrazowych</p> <p>rozpoznaje wypowiedzenia oznajmujące, pytające i rozkazujące</p> <p>odróżnia zdanie pojedyncze i złożone. rozpoznaje równoważnik zdania</p> <p>przekształca zdania złożone w pojedyncze i odwrotnie</p> <p>rozpoznaje wersję mówioną i pisaną języka</p> <p>wie, w jakich sytuacjach używa się oficjalnej, a w jakich nieoficjalnej odmiany polszczyzny</p> <p>używa stylu stosownego do sytuacji komunikacyjnej</p> <p>rozumie dosłowne i proste przenośne znaczenia wyrazów w wypowiedzi</p> <p>zna pojęcie <i>związek frazeologiczny</i> rozpoznaje wyrazy wartościujące</p>	<p><i>rzędu, przynależności</i></p> <p>wie, jakie części mowy występują najczęściej w związkach wyrazowych różnych typów</p> <p>używa celowo wypowiedzeń oznajmujących, pytających i rozkazujących</p> <p>rozpoznaje w tekście zdanie pojedyncze rozwinięte i nierozwinięte, zdanie pojedyncze i złożone, odróżnia zdanie i równoważnik zdania</p> <p>przekształca konstrukcje składniowe — zdania w równoważniki zdań i odwrotnie</p> <p>objaśnia, czym się różni wersja mówiona języka od wersji pisanej</p> <p>poprawnie posługuje się oficjalną i nieoficjalną odmianą polszczyzny</p> <p>odróżnia znaczenia dosłowne wyrazów od znaczeń przenośnych</p> <p>używa stałych związków wyrazowych ze zrozumieniem i świadomością celu</p> <p>odróżnia słownictwo neutralne i wartościujące</p> <p>stosuje różne typy wypowiedzeń w zależności od zamierzonego celu wypowiedzi</p> <p>wie, że formy fleksyjne wyrazów nie są ich synonimami</p> <p>tworzy antonimy podanych wyrazów</p>	<p>odróżnia różne typy związków wyrazowych</p> <p>używa wypowiedzeń wykrzyknikowych ze świadomością ich funkcji</p> <p>określa typy zdań złożonych współrzędnie i podrzędnie</p> <p>poprawnie stosuje równoważnik zdania</p> <p>rozumie funkcjonalność przekształceń składniowych</p> <p>wskazuje główne cechy języka mówionego i pisanego</p> <p>posługuje się oficjalną i nieoficjalną odmianą polszczyzny ze świadomością różnicowania tych form</p> <p>rozpoznaje wyrazy wieloznaczne</p> <p>używa różnych związków frazeologicznych w wypowiedziach ustnych i pisemnych</p> <p>stosuje ze świadomością celu słownictwo neutralne i wartościujące</p> <p>posługuje się pozawerbalnymi środkami komunikowania się stosownie do okoliczności i celu wypowiedzi</p> <p>świadomie zastępuje powtarzające się wyrazy ich synonimami</p> <p>stosuje w wypowiedziach antonimy</p> <p>używa spójników i zaimków oraz różnorodnych konstrukcji składniowych w celu zespolenia tekstu</p> <p>wie, że niektóre komunikaty różnią</p>	<p>funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę o różnych typach wypowiedzeń ze względu na cel wypowiedzi</p> <p>określa funkcję zdań współrzędnie i podrzędnie złożonych różnego typu</p> <p>stosuje w praktyce językowej różne typy wypowiedzeń, dostosowuje je do celu wypowiedzi</p> <p>wykorzystuje wiedzę i umiejętności w zakresie przekształceń składniowych w wypowiedziach ustnych i pisemnych</p> <p>funkcjonalnie posługuje się wersją mówioną i pisaną języka</p> <p>zna i funkcjonalnie stosuje formy grzecznościowe używane w oficjalnej i nieoficjalnej odmianie polszczyzny</p> <p>świadomie wykorzystuje wyrazy o przenośnych znaczeniach do tworzenia własnych wypowiedzi</p> <p>używa poprawnie i celowo różnych związków frazeologicznych w wypowiedziach ustnych i pisemnych</p> <p>wyjaśnia funkcje słownictwa neutralnego i wartościującego w tekście</p> <p>podkreśla intencje wypowiedzi pozawerbalnymi środkami porozumiewania się</p> <p>funkcjonalnie stosuje synonimy i antonimy w celu wzbogacenia językowego wypowiedzi</p> <p>stosuje synonimy w celu uzyskania spójności tekstu</p> <p>funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę</p>	<p>komunikacyjnej świadomości</p> <p>funkcjonalnie wykorzystuje synonimy, frazeologizmy w celu wzbogacenia warstwy językowej wypowiedzi</p> <p>samodzielnie poszerza wiedzę i umiejętności</p>
--	--	--	--	---	---	--

		<p>świadomie tworzy wypowiedzi wyrażające różne intencje</p> <p>używa ze zrozumieniem pojęć <i>synonim, wyraz bliskoznaczny, antonim, wyraz przeciwstawny</i></p> <p>w sposób logiczny i spójny wypowiada się na tematy związane z otaczającą rzeczywistością</p> <p>rozumie, że tekst jest komunikatem</p> <p>zna pojęcia <i>nadawca i odbiorca</i> wypowiedzi, posługuje się nimi w odniesieniu do różnych sytuacji codziennych</p> <p>określa sytuację komunikacyjną</p> <p>rozpoznaje komunikaty wyrażane za pomocą gestów i mimiki</p> <p>stosuje niewerbalne środki komunikacji</p> <p>zna pojęcia <i>głoska, litera, sylaba, akcent</i></p> <p>stosuje intonację zdaniową</p> <p>zna pojęcie <i>etykieta językowa</i> i stara się stosować jej zasady, zna zasady pisowni: <i>rz, z, o, u, h, ch, nie</i> z różnymi częściami mowy wielką i małą literę</p> <p>przyimków i wyrażen przyimkowych, cząstek <i>-bym, -bys, -by, -bysmy, -byście, q i e</i> oraz <i>-em, -en i -om, -on</i></p> <p>przyimków i wyrażen przyimkowych, cząstek <i>-bym, -bys, -by, -bysmy, -byście, q i e</i> oraz <i>-em, -en i -om, -on</i>, zakończeń <i>-i, -ii, -ji</i></p> <p>przedrostków i przyrostków w podanym zestawie ortogramów</p>	<p>wie, że treść tworzonych zdań powinna nawiązywać do wcześniejszych części tekstu</p> <p>rozdziela typy komunikatów: informacyjny, literacki, ikonizacyjny, reklamowy</p> <p>identyfikuje nadawcę wypowiedzi w opowiadaniach, powieściach, baśniach, mitach, legendach</p> <p>rozumie wpływ sytuacji komunikacyjnej na kształt wypowiedzi</p> <p>rozpoznaje i nazywa uczucia wyrażane za pomocą postawy ciała</p> <p>objaśnia różnice między głoską a literą</p> <p>zna reguły akcentowania w języku polskim</p> <p>stosuje intonację dostosowaną do celu wypowiedzi</p> <p>stosuje zasady etykiety językowej w sytuacjach codziennych</p> <p>stara się przestrzegać poprawności ortograficznej w zakresie pisowni: <i>rz, z, o, u, h, ch, nie</i> z różnymi częściami mowy, wielką i małą literą</p> <p>przyimków i wyrażen przyimkowych, cząstek <i>-bym, -bys, -by, -bysmy, -byście, q i e</i> oraz <i>-em, -en i -om, -on</i>, zakończeń <i>-i, -ii, -ji</i></p> <p>przedrostków i przyrostków w podanym zestawie ortogramów</p>	<p>się systemem znaków</p> <p>identyfikuje i opisuje nadawcę i odbiorcę wypowiedzi lirycznej</p> <p>dostosowuje sposób wyrażania się i zachowania do sytuacji komunikacyjnej</p> <p>rozpoznaje znaczenie różnych niewerbalnych środków komunikacji</p> <p>określa funkcje głosek, liter, sylab</p> <p>poprawnie stosuje zasady akcentowania</p> <p>rozdziela intonację ze względu na cel wypowiedzi</p> <p>przestrzega zasad etykiety językowej wymaganych w korespondencji</p> <p>stosuje w większości wyrazów zasady pisowni: — <i>rz, z, o, u, h, ch, nie</i> z różnymi częściami mowy, wielką i małą literę</p> <p>przyimków i wyrażen przyimkowych</p> <p>cząstek <i>-bym, -bys, -by, -bysmy/, -byście</i></p> <p><i>q i e</i> oraz <i>-em, -en i -om, -on</i></p> <p>zakończeń <i>-i, -ii, -ji</i>, przedrostków i przyrostków w podanym zestawie ortogramów</p> <p>stosuje w większości wyrazów zasady oznaczania głosek miękkich, dźwięcznych i bezdźwięcznych w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach</p>	<p>o różnych typach komunikatów funkcjonalnie posługuje się terminami <i>nadawca i odbiorca</i> wypowiedzi podczas interpretacji tekstów kultury</p> <p>posługuje się różnymi werbalnymi i pozawerbalnymi środkami komunikacji stosownie do sytuacji</p> <p>nazywa i komentuje emocje wyrażane za pomocą różnych form ekspresji pozasłownej</p> <p>wykorzystuje wiedzę o głoskach, literach i sylabach</p> <p>w analizie warstwy brzmieniowej tekstów</p> <p>poprawnie akcentuje słowa stanowiące wyjątki od podstawowych reguł akcentowania w języku polskim</p> <p>przestrzega zasad etykiety językowej podczas komunikacji za pomocą narzędzi nowoczesnych technologii informacyjno — komunikacyjnych</p> <p>stosuje we wszystkich wyrazach zasady pisowni: <i>rz, z, o, u, h, ch, nie</i> z różnymi częściami mowy, wielką i małą literę</p> <p>przyimków i wyrażen przyimkowych, cząstek <i>-bym, -bys, -by, -bysmy, -byście, q i e</i> oraz <i>em, en i om, on</i></p> <p>zakończeń <i>-i, -ii, -ji</i></p>	
--	--	---	--	--	---	--

		<p><i>om, -on, zakończeń -i, -ii, -ji</i></p> <p>przedrostków i przyrostków</p> <p>zna wybrane zasady dotyczące oznaczania głosek miękkich, dźwięcznych i bezdźwięcznych</p> <p>zamyka wypowiedzenia kropką, znakiem zapytania lub wykrzyknikiem, stosuje cudzysłów i dwukropek</p>	<p>stara się przestrzegać zasad dotyczących oznaczania głosek miękkich, dźwięcznych i bezdźwięcznych w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach</p> <p>stosuje poprawnie kropkę, znak zapytania lub wykrzyknik na końcu wypowiedzeń</p> <p>stosuje nawiasy</p> <p>zna zasady dotyczące użycia przecinka w zdaniach pojedynczych i złożonych</p>	<p>stosuje w większości wypowiedzeń poznane zasady użycia przecinka w zdaniu pojedynczym i złożonym</p> <p>stosuje średnik</p>	<p>przedrostków i przyrostków w podanym zestawie ortogramów</p> <p>stosuje we wszystkich wyrazach zasady oznaczania głosek miękkich, dźwięcznych i bezdźwięcznych w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach</p> <p>stosuje we wszystkich wypowiedzeniach poznane zasady użycia przecinka w zdaniu pojedynczym i złożonym</p> <p>stosuje poznane znaki interpunkcyjne w sposób celowy, ze świadomością ich funkcji</p>	
III	Tworzenie wypowiedzi	<p>udziela poprawnych i logicznych odpowiedzi na pytania</p> <p>ślucha z uwagą uczestników rozmowy, mówi na temat, uczestnicząc w rozmowie</p> <p>rozpoznaje argumenty w wypowiedzi</p> <p>tworzy logiczne i w przeważającej części uporządkowane wypowiedzi</p> <p>zna pojęcie <i>akapitu</i> i zasady budowania akapitów</p> <p>wyszukuje w tekście informacje</p> <p>rozpoznaje tekst o charakterze perswazyjnym</p> <p>tworzy według podanego wzoru wypowiedzi w następujących formach gatunkowych: dialog,</p>	<p>krotko wypowiada się na podany temat związany z otaczającą rzeczywistością</p> <p>włącza się do rozmowy w kulturalny sposób</p> <p>posługuje się argumentami w rozmowie, rozumie funkcji akapitów w kompozycji w wypowiedzi</p> <p>stosuje akapity</p> <p>ocenia przydatność uzyskanych informacji</p> <p>rozpoznaje podstawowe środki perswazji</p> <p>tworzy samodzielnie wypowiedzi w następujących formach gatunkowych: dialog, opowiadanie (twórcze, odtwórcze), opis przeżyć wewnętrznych, opis obrazu, list oficjalny, sprawozdanie, tekst o charakterze argumentacyjnym, charakterystyka, dedykacja,</p>	<p>wypowiada się logicznie na tematy związane z poznanymi tekstami kultury</p> <p>reaguje na wypowiedzi innych rozmówców</p> <p>rozpoznaje argumenty odnoszące się do faktów, logiki oraz do emocji</p> <p>tworzy wypowiedzi o właściwej kompozycji i układzie graficznym</p> <p>stosuje akapity, dostosowując je do założonej kompozycji wypowiedzi</p> <p>dokonuje selekcji informacji</p> <p>wskazuje i nazywa podstawowe środki perswazji</p> <p>tworzy poprawne językowo, spójne, zgodne z cechami kompozycyjnymi wypowiedzi w następujących formach gatunkowych: dialog, opowiadanie (twórcze, odtwórcze), opis</p>	<p>świadomie porządkuje i komponuje treść swoich wypowiedzi</p> <p>prezentuje własne stanowisko w rozmowie</p> <p>używa przemyślanych argumentów na poparcie swojego stanowiska</p> <p>tworzy semantycznie pełne i bogate językowo wypowiedzi</p> <p>rozumie rolę akapitów w tworzeniu całości myślowej wypowiedzi</p> <p>wpracowuje skuteczne metody selekcji informacji</p> <p>określa funkcji środków perswazji w tekstach reklamowych</p> <p>tworzy bogate językowo wypowiedzi w różnych formach gatunkowych, stosuje funkcjonalnie różne środki językowe</p> <p>głosowo interpretuje tekst</p>	<p>pisze bezbłędne językowo oryginalne pod względem treści i stylu różne formy wypowiedzi</p> <p>swobodnie posługuje się werbalnymi i pozawerbalnymi środkami wyrazu w wypowiedziach ustnych</p> <p>operuje bogatym słownictwem z różnych kręgów tematycznych</p> <p>w sposób szczególny dba o poprawność ortograficzną, interpunkcyjną, fleksyjną i składniową wypowiedzi</p> <p>zapisuje teksty w</p>

		<p>opowiadanie (twórcze, odtwórcze), opis przeżyć wewnętrznych, opis obrazu, list oficjalny, sprawo- zdanie, tekst o charakterze argumentacyjnym, charakterystyka, dedykacja, zaproszenie, podziękowanie, ogłoszenie, życzenia</p> <p>recytuje ze zrozumieniem tekst poetycki lub fragment prozy</p> <p>sporządza odtwórczy plan ramowy i szczegółowy wypowiedzi</p> <p>sporządza z pomocą nauczyciela plan swojej wypowiedzi</p> <p>redaguje według podanego wzoru proste notatki w różnych formach</p> <p>opowiada o treści przeczytanych utworów</p> <p>wie, że współczesne komunikaty w formie elektronicznej (sms, e-mail) muszą być poprawne pod względem językowym i ortograficznym</p> <p>tworzy według podanego wzoru opowiadania na temat dalszych losów bohatera tekstu</p> <p>podejmuje próby redagowania scenariusza</p> <p>odwołuje się do swojej wiedzy o języku w tworzonych wypowiedziach</p>	<p>zaproszenie, podziękowanie, ogłoszenie, życzenia</p> <p>artykułuje prawidłowo głoski podczas recytacji, dostosowuje tempo recytacji do treści utworu</p> <p>sporządza samodzielnie odtwórczy plan ramowy i szczegółowy wypowiedzi</p> <p>tworzy plan twórczy prostej wypowiedzi</p> <p>tworzy samodzielnie proste notatki w formie tabeli, kilkudzaniowej wypowiedzi, planu oraz notatki graficznej</p> <p>omawia problematykę przeczytanych utworów</p> <p>używa właściwych zwrotów grzecznościowych w swoich wiadomościach oraz korespondencji internetowej</p> <p>tworzy samodzielnie opowiadania na tematy związane z treścią poznanych utworów</p> <p>komponuje początek i zakończenie na podstawie tekstu</p> <p>pisze scenariusz filmowy, korzystając z pomocy nauczyciela</p> <p>stosuje zwroty grzecznościowe w wypowiedziach ustnych i pisemnych</p>	<p>przeżyć wewnętrznych, opis obrazu, list oficjalny, sprawozdanie, tekst o charakterze argumentacyjnym, charakterystyka, dedykacja, zaproszenie, podziękowanie, ogłoszenie, życzenia</p> <p>recytuje tekst z odpowiednią intonacją, dykcją, napięciem emocjonalnym i następstwem pauz</p> <p>stosuje jednolitą formę wypowiedzeń w zapisie planu ramowego i szczegółowego</p> <p>sporządza bogaty treściowo twórczy plan wypowiedzi</p> <p>rozplanowuje kompozycję układu treści i formy w notatce</p> <p>funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę o języku w wypowiedziach na temat tekstów</p> <p>zapisuje poprawne, komunikatywne wiadomości</p> <p>tworzy poprawne językowo, spójne, zgodne z cechami kompozycyjnymi opowiadania na podstawie tekstu lub ilustracji</p> <p>samodzielnie pisze scenariusz filmowy, na podstawie fragmentów lektury</p> <p>funkcjonalnie stosuje odpowiednie konstrukcje składniowe w różnych sytuacjach komunikacyjnych</p>	<p>dba o zwięzłość wypowiedzi w zapisie planu ramowego i szczegółowego</p> <p>funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę o różnych formach notatek</p> <p>opowiada o treści, problematyce i formie poznanych tekstów kultury</p> <p>zna i stosuje zasady etykiety w komunikacji internetowej</p> <p>tworzy bogate językowo wypowiedzi w różnych formach gatunkowych inspirowane treścią poznanych utworów lub ilustracji</p> <p>pisze scenariusz filmowy na podstawie własnych pomysłów</p> <p>funkcjonalnie i twórczo wykorzystuje wiedzę o języku w tworzonych wypowiedziach</p>	<p>sposób przejrzysty z dbałością o stronę graficzną, kompozycję podkreśloną użyciem akapitów</p> <p>tworzy prezentacje multimedialne</p> <p>redaguje twórcze, oryginalne teksty o charakterze reklamowym</p> <p>wzorcowo recytuje teksty poetyckie i prozatorskie</p>
--	--	--	---	--	---	--

IV	Samokształcenie	<p>czyta cicho ze zrozumieniem czytając głośno, uwzględnia różne znaki interpunkcyjne</p> <p>zapisuje odręcznie informacje pozyskane z różnych źródeł</p> <p>korzysta z różnych źródeł informacji (np. książki, edukacyjne programy telewizyjne, strony internetowe)</p> <p>korzysta z zasobów szkolnej biblioteki</p> <p>korzysta ze słownika ortograficznego</p> <p>potrafi odnaleźć wskazane hasło w encyklopedii i słowniku poprawnej polszczyzny</p> <p>podejmuje próby oceny prawdziwości informacji uzyskanych z Internetu</p> <p>pod kierunkiem nauczyciela poznaje kulturę regionu</p> <p>korzysta z Internetu w celach edukacyjnych</p> <p>kształci umiejętności tworzenia prezentacji multimedialnej</p>	<p>czyta płynnie tekst, podkreślając głośnie ważne słowa</p> <p>porządkuje według własnego pomysłu uzyskane informacje</p> <p>wybiera informacje uzyskane z różnych źródeł i wykorzystuje je w nauce i rozwijaniu pasji</p> <p>zna zasady korzystania z zasobów bibliotecznych</p> <p>zna budowę słownika ortograficznego i słownika poprawnej polszczyzny</p> <p>wyszukuje hasła w encyklopedii</p> <p>ocenia przydatność uzyskanych informacji</p> <p>wyszukuje informacje na temat ważnych zdarzeń i postaci związanych ze swoim regionem</p> <p>rozwija umiejętności efektywnego korzystania z zasobów Internetu</p>	<p>czyta tekst, stosując odpowiednie tempo i intonację w zależności od treści</p> <p>selekcjonuje informacje w celu wykorzystania ich w różnych sytuacjach typowych i nietypowych</p> <p>korzysta z zasobów bibliotek <i>on-line</i></p> <p>korzysta ze słownika wyrazów bliskoznacznych i słownika poprawnej polszczyzny</p> <p>korzysta z informacji zawartych w encyklopedii</p> <p>konfrontuje ze sobą informacje uzyskane z różnych źródeł, szczególnie internetowych</p> <p>wykorzystuje wiedzę i umiejętności do przetwarzania informacji o życiu kulturalnym regionu</p> <p>zna wybrane zasady etykiety i przestrzega ich</p>	<p>czytając głośno, przekazuje intencje tekstu</p> <p>opracowuje własny sposób szybkiego i efektywnego zapisywania informacji</p> <p>gromadzi dane w sposób uporządkowany i zapewniający łatwy dostęp do potrzebnych informacji</p> <p>funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę na temat zasobów bibliotecznych w docieraniu do informacji</p> <p>określa funkcje słowników</p> <p>określa typy definicji słownikowych i ich swoistość</p> <p>korzysta ze słowników <i>on-line</i></p> <p>krytycznie ocenia i weryfikuje informacje uzyskane z różnych źródeł</p> <p>aktywnie interesuje się życiem kulturalnym swojego regionu</p> <p>postrzega nowoczesne technologie informacyjne jako narzędzia do rozwijania i prezentowania własnych zainteresowań</p>	<p>wykorzystuje narzędzia TIK (np. smartfon, tablet) do zapisywania i katalogowania informacji</p> <p>opracowuje własne bazy informacji, np. kartoteki, fiszki z hasłami, foldery plików</p> <p>wykorzystuje programy, aplikacje i gry edukacyjne do samodzielnej nauki języka polskiego</p> <p>zwraca uwagę na aspekty moralne związane z korzystaniem z zasobów internetowych (odpowiedzialność, uczciwość, poszanowanie cudzej własności)</p> <p>przestrzega praw autorskich dotyczących zasobów Internetu</p> <p>opisuje źródła internetowe</p>
V	Lektura obowiązkowa i uzupełniająca	<p>czyta większość wymaganych lektur przynajmniej we fragmentach i analizuje podstawowe elementy ich świata przedstawionego</p>	<p>czyta większość wymaganych lektur w całości i analizuje ich świat przedstawiony</p>	<p>czyta wszystkie wymagane lektury w całości i interpretuje wybrane wątki</p>	<p>czyta wszystkie wymagane lektury w całości i interpretuje je w połączeniu z kontekstami</p>	<p>chętnie czyta i zna wiele tekstów</p>

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, którego wyniki nie osiągają poziomu wymagań koniecznych, w związku z tym, nie jest w stanie wykonać zadań o niewielkim stopniu trudności. Brak wiedzy i umiejętności nie rokuje osiągnięcia nawet minimalnego postępu